

Selvitys suun terveydenhuollon palvelutuotannon palauttamisesta Perniön alueen lähipalveluksi

26.11.2021

Laatijat: vt. terveystalouden johtaja, vastaava lääkäri Petri Salo; johtava hammaslääkäri Ari Nyysti

Kuntalaisaloite - Salo 20.2.2021 mukaisen tavoitteen edistämiseksi ja 6.10.2021 sote-lautakunnalta saadun jatko-ohjauksen perusteella on edelleen selvitetty etenemisen vaihtoehtoja liikkuvan suunhoitoyksikön sekä kiinteän suunhoitoyksikön toteutusmahdollisuuksista. Tarkastelun näkökulmana on kattaa vähintään ikäluokkatarkastusten tekeminen Perniön ja Särkisalon alueen kuntalaisille.

Uutena näkökulmana arviointiin on nostettu Moisiohammashoitolan tilan remontoinnin tarve ja tästä aiheutuva suun terveydenhuollon toimintatilojen määräaikainen väheneminen. Tilaremontin arvioitu aloitusajankohta on 6/2022 ja arvioitu kesto noin neljä kuukautta. Vaikutukset suun terveydenhuollon käytössä oleviin tiloihin ulottuu neljä viikkoa yli varsinaisen tilaremontin, johtuen tarpeesta siirtää kiinteät hoitotilojen varusteet välivarastoon ja takaisin. Poikkeustilan ajan suun terveydenhuollon käytössä on kuusi hoituhuonetta normaalia vähemmän.

Liikkuvan suunhoitoyksikön selvitys

Mahdolliset kohderyhmät ja tuotettavan palvelun laajuus, vaihtoehdot:

1. Hammashoidon järjestäminen 1-, 3-, 5-, 7-, 12-, 15- ja 17-vuotiaille Perniön ja Särkisalon alueella. Ikäluokkatarkastusten tekeminen Pop Up -toimintona Perniön uuden koulun sote-tilassa hankkien tilaan ns. kevyen hoitotuolin varusteineen. (Huom. uuden koulun sote-tila ei mahdollista hoitotoimenpiteiden tuottamiseksi tarvittavan hoitoyksikön sijoittamista, eli vaihtoehto ei mahdollista ikäkausitarkastuksista nousevien hoitotoimenpiteiden tuottamista.) Arvio vaadittavasti työmäärästä: kuukauden työmäärää työparilta hammaslääkäri + hammashoitaja 20% ja suuhygienisti 50%.
 - Kaluston hankinnan kustannustaso: noin 10 000 €
 - Palvelutuotannon henkilöstökustannus: toteutettavissa oman henkilökunnan toimesta, ei ylimääräisiä henkilöstökustannuksia.
 - Toteutuksen aikataulu: toteutettavissa vuoden 2022 aikana.
 - **Arvio vaihtoehdosta:** toteutettavissa joustavasti, ei merkittävää talousvaikutusta omana tuotantona.
2. Hammashoidon järjestäminen 1-, 3-, 5-, 7-, 12-, 15- ja 17-vuotiaille Perniön ja Särkisalon alueella hyödyntäen liikkuvaa hammashoitoyksikköä, palvelun laajuus on ikäluokkatarkastusten tekeminen sekä tarkastuksista nousevat hoitotoimenpiteet. Arvio vaadittavasti työmäärästä: noin kuukauden työmäärää työparilta hammaslääkäri + hammashoitaja 50% ja suuhygienisti 50%.
 - Kaluston vuokrauksen aika: yksi kuukausi vuodessa
 - Kaluston vuokrauksen kustannustaso: 11 000 – 15 000 € / kk
 - Palvelutuotannon henkilöstökustannus: toteutettavissa oman henkilökunnan toimesta, ei ylimääräisiä henkilöstökustannuksia (vaihtoehtoisesti ostopalveluna henkilöstökustannus noin 13 000 €).
 - Toteutuksen aikataulu: toteutettavissa vuoden 2022 aikana

- **Arvio vaihtoehdosta:** toteutettavissa joustavasti, ei merkittävää talousvaikutusta omana tuotantona. Maltillinen talousvaikutus ostopalveluna.

3. Hammashoidon järjestäminen 1-, 3-, 5-, 7-, 12-, 15- ja 17-vuotiaille Perniön ja Särkisalon alueella sekä erikseen valittaville asiakasryhmille, esimerkiksi palvelutalojen asukkaille, hyödyntäen pidempiaikaista liikkuvaa hammashoitoyksikköä. Mahdollisuus suun terveydenhuollon tarkastusten lisäksi hoitotoimenpiteisiin. Tilaratkaisuina yhden tai kahden hoituhuoneen vaihtoehdot.

Henkilöstötarve (1-2 x) hammaslääkäri + hammashoitaja 50% ja suuhygienisti 50%.

- Kaluston vuokrauksen aika: 3 vuoden määräaikainen vuokraus
- Kaluston vuokrauksen kustannustaso: 2200 - 2500 € / kk (1 hoituhuone); 3300 – 3500 € /kk (2 hoituhuonetta)
- Palvelutuotannon henkilöstökustannus: mikäli toteutettavissa oman henkilökunnan toimesta, ei ylimääräisiä henkilöstökustannuksia. Ostopalveluna henkilöstökustannus noin 140 000 – 280 000€ / v.
- Toteutuksen aikataulu: toteutettavissa vuoden 2022 aikana, potentiaalinen aloitus 6/2022 (Moision hammashoitolan tilaremontin ajankohta).
- **Arvio vaihtoehdosta:** pidemmällä aikavälillä on todennäköinen riski henkilöstön saatavuudesta omana tuotantona, mutta ratkaisussa on potentiaali toimia Moision hammashuollon tilaremontin (noin viisi kk alkaen 6/2022) osittaisena väistötilana; tilaratkaisun vuokratulo vuodelle 2022 on maltillinen; ostopalvelutuotantoon ei ole varauduttu vuoden 2022 talousarviossa, mahdollisuus varautumiselle vuoden 2023 talousarviossa on epävarmaa.

Kiinteä suunhoitoyksikön selvitys

Mahdolliset kohderyhmät ja tuotettavan palvelun laajuus.

4. Hammashoidon järjestäminen kiinteässä toimipisteessä, pienin perustelluksi katsottava tilaratkaisu (pienin mahdollinen investointitarve vuonna 2022). Palvelutuotanto ei sisällä täyttä suun terveydenhuollon väestövastuuta, mutta varsinkin vaihtoehtoihin 1-2 verrattuna huomattavasti laajempi palveluvalikoima. Kolme vastaanottohuonetta (kaksi hammaslääkäri + hammashoitaja, sekä yksi suuhygienisti) sekä tarvittavat tukitilat.

- Moduulitalon vuokrausaika: vähintään 3 vuoden määräaikainen vuokraus
- Moduulitalon vuokrauksen kustannustaso: 4000 - 4500 € / kk + perustamisen, pystytyksen ja purun kustannukset noin 50 000 €.
- Tarvittavat kalustoinvestoinnit: noin 120 000 €
- Palvelutuotannon henkilöstökustannus: mikäli toteutettavissa oman henkilökunnan toimesta, ei ylimääräisiä henkilöstökustannuksia. Ostopalveluna henkilöstökustannus noin 500 000€ / v.
- Toteutuksen aikataulu: toteutettavissa vuoden 2022 aikana, painottuen loppuvuoteen.
- **Arvio vaihtoehdosta:** erittäin todennäköinen riski henkilöstön saatavuudesta omana tuotantona; pakolliseen tila- ja kalustoinvestointiin sekä ostopalvelutuotantoon ei ole varauduttu vuoden 2022 talousarviossa.

Lisäksi oletettavasti Perniön alueelle on vuoden 2022 aikana perustumassa yksityinen suun terveydenhuollon toimintayksikkö. Yhteistyömahdollisuuksia voidaan arvioida yksityisen sektorin kanssa tarveperusteisesti talousarvion sallimissa rajoissa.

Esitys etenemisestä

Esitämme ratkaisuna Perniön alueen suun terveydenhuollon haasteelliseen tilanteeseen vaihtoehdon 3. toteutusta liikkuvan kahden hoituhuoneen yksikön laajuudella. Vaihtoehdon toteutus tavoitellaan sidottavaksi Moisiohammaslaitoksen tilaremontin alkamiseen 6/2022. Vaihtoehdon toteutus sisältää arviolta 25 000 € ennakoidun vaikutuksen suun terveydenhuollon vuoden 2022 talousarvioon.

Esitetty toteutus mahdollistaa suun terveydenhuollon osittaisen lähipalvelutuotannon Perniön alueella omalla henkilöstöllä vähintään Moisiohammaslaitoksen tilaremontin ajan (arvioitu kesto noin viisi kuukautta). Mikäli jatkossa omaa henkilöstöä ei ole ko. tilaan saatavilla, voidaan palveluntuottamista vuodelle 2023 arvioida ostopalveluna talousarviovalmistelun yhteydessä.